

Zápis ze setkání s poskytovateli služeb pro dospělé se zdravotním postižením

Datum: 30.5.2023

Místo konání: MAS Pošumaví, Plánická 174, Klatovy a online

Přítomni: Bláhová Václava, Diakonie Západ
Čadová Miroslava, pečující osoba
Čubová Vendula, Jdeme dál pro osoby s postižením, Diakonie Západ
Edlová Vendula, Oblastní charita Klatovy
Hrubcová Nikola, Tichý svět
Eberlová Tereza, CpKP ZČ
Homolková Marie, MAS Pošumaví
Kanická Michaela, OSVZ MÚ Klatovy
Kleinerová Alena, MěÚSS Klatovy
Kunešová Ivana, pečující osoba
Langmajer Milan, pečující osoba
Mundlová Jitka, pečující osoba
Pavelcová Marie, Sociální služby města Sušice, Denní stacionář Klíček (online)
Pivničková Eva, pečující osoba
Soukupová Iveta, Diakonie Západ, Stacionář Kvítek
Stružková Petra, Jdeme dál pro osoby s postižením, Diakonie Západ
Šafaříková Miroslava, OSVZ MÚ Sušice (online)
Šedá Drahlava, pečující osoba
Ticháčková Lenka, UCHO, SAS Berkana a Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR (poradna), pečující osoba
Vachtlová Dana, pečující osoba
Vetráková Andrea, Sociální služby města Sušice, odlehčovací služba
Věchtíková Monika, Charita Sušice, odlehčovací služba

Program setkání a struktura zápisu:

- ✓ Představení služeb a aktivit pro pečující osoby a mladé dospělé a dospělé se zdravotním postižením ve věku od 16 do 45 let z Domažlicka, Klatovska, Sušicka a Horažďovicka
- ✓ Postup při zajištění sociální služby v tíživé životní situaci, zdroje informací o sociálních službách
- ✓ Potřeby pečujících osob v oblasti podpory a pomoci v péči
- ✓ Průzkum potřeb pečujících osob
- ✓ Diskuze
- ✓ Shrnutí chybějících služeb
- ✓ Podněty v rozvoji služeb
- ✓ Další postup

Po úvodním přivítání byly představeny jednotlivé služby, projekty a školská zařízení, která poskytují služby dospělým osobám se zdravotním postižením ve vybraných regionech. Jedná se o následující:

Školy se speciálním vzděláváním:

- **ZŠ speciální a Praktická škola Diakonie ČCE Merklín v Sušici**
 - pro děti se středním a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami včetně dětí s poruchou autistického spektra – pro děti od 5 do 26 let
- **ZŠ Klatovy, Hálkova 133**
 - pro děti s lehkým, středně těžkým a těžkým mentálním postižením, s více vadami a autismem

Aktivity, projekty:

- **Projekt MAS Pošumaví, který je realizován na celém území MAS**

Koordinace svépomocných skupin

- setkávání pečujících osob zatím v online formě, ale v plánu je i osobní setkávání, za účelem sdílení informací, předávání dobrých zkušeností

Homesharing

- typ odlehčení pro pečující rodiny založený na dobrovolnické bázi, kdy si hostitelská rodina vezme na předem určený čas dítě či osobu se zdravotním postižením a umožní tak primární rodině odpočinek – hostitelskou rodinou může být i jednotlivec
- aktivita je v začátcích, do konce roku 2026 by se mělo spárovat 5 rodin
- jedná se o jedinou aktivitu svého druhu v našem kraji
- je poměrně komplikované hostitelské rodiny vyhledat, rodiny pak procházejí vzděláváním, vše se smluvně zajišťuje a po celou dobu mají jak primární, tak hostitelské rodiny zajištěnou podporu odborníků, vč. supervize

- **Projekt Pečuj doma**

- funguje v celém našem kraji, realizován je asi od roku 2013 v několika krajích v ČR
- v našem kraji funguje projekt hodně online, kdy nabízí pečujícím vzdělávací kurzy, bezplatnou poradenskou linku, příručky pro pečující zpracované pro různé oblasti péče a zpracování tzv. nouzového plánu péče (naplánovaný postup pro zajištění péče o pečovanou osobu v případě nějaké náhlé krizové situace, kdy je péče o osobu ohrožena)

Sociální služby:

- **Diecézní charita Plzeň, Volnočasové kluby Duha**

- jedná se o sociálně aktivizační službu určenou dětem se zdravotním postižením od 7 let, nejčastější cílovou skupinou jsou ale klienti ve věku okolo 30 let, aktuálně nejmladším je klient ve věku 20 let, mladší děti službu nevyužívají

- **Oblastní charita Klatovy, osobní asistence, pečovatelská služba**

- osobní asistence je určena osobám se zdravotním postižením bez omezení věku, pečovatelská služba charity osobám od 18 let, v rámci obou služeb je zajišťována pomoc s hygienou, podáním stravy, se zajištěním nákupů a doprovodů, pečovatelská služba navíc zajišťuje dovoz oběda

- obě služby jsou zpoplatněné částkou 135,- za hodinu
- osobní asistence je poskytována nepřetržitě, pečovatelská služba má zaregistrovanou provozní dobu od pondělí do pátku a dle individuálních potřeb klientů s tím, že se zajišťována i o víkendu a o svátcích
- naplnění kapacity osobní asistence je dle aktuálního zájmu a využití klienty a také dle personálního obsazení služby, aktuálně je kapacita naplněná, organizace se potýká s personálními problémy – každý měsíc nabírá asistenty, poté, co je zaškolí, pracovníci odcházejí; u pečovatelské služby se zatím daří uspokojovat všechny zájemce o službu
- problémem je zajištění osobní asistence u malých dětí se zdravotním postižením – při náboru nových pracovníků je zjišťován zájem asistentů poskytovat službu také těmto dětem, většina z pracovníků není ochotna, má strach – péče o malé děti se zdravotním postižením je hodně individuální, pokud se objeví zájemce o službu z této cílové skupiny, prochází asistentem zaučením
- osobní asistence je poskytována ve vzdálenosti do 30 km od Klatov, pečovatelská služba v 7 střediscích (Klatovy, Měčín, Plánice, Chudonice, Švihov, Strážov, Janovice)
- rozsah služby je dle potřeb klientů – služba zajišťuje péči např. 6 hodin v kuse nebo ráno a večer po těch hodinách, služba je rozprostřena do celého dne: u jednoho klienta začínají v 6 ráno a u posledního končí v 22 hod.
- doporučení pro pečující osoby, které mají zájem o osobní asistenci – kontaktovat službu a bude se hledat možné řešení a zajištění služby

➤ **Diakonie Západ, Jdeme dál pro osoby s postižením**

- jedná se o službu sociální rehabilitace pro osoby od 18 do 64 let, s lehčím mentálním postižením, duševním onemocněním či jiným zdravotním postižením, vč. kombinovaného postižení a autismu
- služba je poskytována ambulantně i terénně, pobočky jsou v Klatovech, Plzni a Rokycanech a odtud pracovníci vyjíždí také do terénu, do přirozeného prostředí klientů
- klienti služby jsou osoby, které mají chuť se posunout v oblasti zaměstnání nebo celkově v rámci svého života – jde o to naučit se něco nového, něco si zkusit, co klienta může posunout dál, cílem služby není nalézt pro klient zaměstnání či bydlení – jedná se např. o podporu v těchto oblastech: jak psát životopis, jak vést pohovor se zaměstnavatelem, co to znamená samostatně bydlet, co pro to potřebuji (peníze, péče o domácnost), trávení volného času a celkově praktický život (navazování sociálních kontaktů, i s dalšími klienty prostřednictvím otevřeného klubu – schází se 1x měsíčně a klienti mohou sdílet své problémy, strachy, obavy či co je zajímá), podpora při nakupování
- kapacita je volná, služba je poskytována zadarmo
- služba je určená i lidem, kteří potřebují asistenty (např. neslyšící, vozíčkáři), podmínkou pro využívání služby je zvládnutí zajištění hygieny a chuť samotného klienta se něco naučit, posunout se dál či se osamostatňovat
- potencionální klient – syn pečující osoby, účastníci se setkání – 17 let, atypický autismus, přidružená epilepsie, z toho důvodu nemůže chodit na učitelský (např. učební obor kuchař – díky epilepsii nemůže k troubě apod.), chodil do běžné ZŠ s asistentem, intelektově je na tom poměrně dobře (na zvláštní školu moc chytrý), nebyl přijat ani do týdenního stacionáře (opět

moc chytrý, zvládne se sám najíst, umýt apod.), to, že je chytrý, se bohužel odráží v tom, že ho nikde nechťejí přijmout, protože vše umí a tudíž by neměl co dělat mezi dětmi, které jsou na tom hůř – studovat nemůže, ale do aktivit pro postižené děti se také přidat nemůže – je tedy doma, ale rád by něco dělal, zajímá se o to, zda by nemohl bydlet sám

- služba má klienta, který vystudoval Ing. a také má autismus, v práci funguje běžně, pomoc potřebuje např. při vyhledávání informací na úřadech (jak si zažádat o invalidní důchod, na co má nárok apod.)

- u syna je možné postupovat po jednotlivých krocích – zjistit, co vše se nabízí za práce v Klatovech, co by syn mohl dělat, co vše předchází tomu najít si práci atd. – zaměstnavatelé se toho často bojí, např. že se klient řízne, je třeba hledat alternativy, jak by to v zaměstnání mohlo fungovat – maminka by ráda využila konzultace se službou

- doplněna informace, že **nově na úřadech práce fungují pracovníci pro podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením** – pro region Klatovska, vč. Horažďovic a Sušice je to paní Ivana Špatenková

- v regionu chybí chráněné dílny a místa, jako jsou na Strakonicku či Písecku – jsou tam obchody či kavárny, kde mohou osoby se zdravotním postižením pracovat

- pokud by pečující osoby potřebovaly podporu při komunikaci se službami a institucemi, je možné se obrátit na **poradnu Společnosti pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR v Domažlicích**, která jim pomůže služby vyhledat a napomůže při komunikaci – poradna SPMP je spádová pro celý kraj, v republice jsou takovéto poradny na 3 místech (ještě v Praze a Brně), pracovníci služby jsou částečně schopni za klienty i dojíždět

➤ **Diakonie Západ, Denní stacionář Kvítek pro osoby s postižením**

- organizace nabízí několik služeb pro lidi s mentálním znevýhodněním a poruchou autistického spektra s různou mírou potřeby péče, což je velký benefit, který jako organizace nabízí – můžou tak podporovat i pečovat o klienty s lehkým, středně těžkým, těžkým až hlubokým postižením

- organizace klade důraz na koordinovaný přístup, kdy se scházejí pracovníci kolem klienta a snaží se ze služeb poskytnout maximum ve prospěch klienta a pečujících osob, ctí princip subsidiarity, tzn. aby klient mohl co nejdéle zůstat doma, ve svém prostředí, protože tam je mu nejlíp – tímto způsobem se snaží co nejvíce oddalovat využití pobytové služby – stane se např. že v jedné službě se začne klient zlepšovat, a tak je přesunut do služby s nižší mírou podpory, ale i obráceně

- organizace provozuje i pobytové služby pro lidi s mentálním znevýhodněním, chráněné bydlení v Přešticích, domov Radost v Merklíně, kde funguje i odlehčovací služba

- nově pracovníci spolupracují s Pečuj doma, které podporuje pečující osoby – **v Klatovech vznikne poradenské centrum** – záběr Pečuj doma je široký, pro pečující o mentálně postižené je určitě lepší se obrátit na SPMP, která je skvělou organizací s 50letou tradicí

- klatovský stacionář je určen pro dospělé osoby s lehkým až středně těžkým mentálním postižením, možno v kombinaci s tělesným či smyslovým postižením, možno i s přidruženým duševním onemocněním, které je ale kompenzované, zaléčené, klienty mohou být i osoby s poruchou autistického spektra, ale primárně je služba určena osobám s mentálním postižením

- zařízení mají působnost v rámci celého kraje (do služby v Soběkurech dojíždí např. z Klatovska klienti s poruchou autistického spektra)
- služba je částečně hrazena ve výši 135,- na hodinu, služba zajišťuje pomoc při péči o vlastní osobu, pomoc při oblékání, s přesunem, s přípravou stravy, služba se snaží zapojovat klienty do společnosti mimo stacionář – pořádají se programy, setkání pro podporu sociálních dovedností, hodně se zabývají oblastí vztahů a sexuality (podporují v tom také pečující osoby), nejedná se jen o daný akt (sex), ale i o přijetí vlastní sexuality, jsem žena X muž, co to znamená, může na mě kdokoliv sahat, můžu já sahat na kohokoliv – pro mnoho pečujících osob je osvobozující, že se téma řeší ve stacionáři - v každém stacionáři Diakonie působí důvěrník, který provází klienty
- zkušenost pečujících osob: syn se o téma sexuality a vztahů zajímá, má různé otázky a maminka neví, kam s ním má jít, na koho se obrátit o radu, pomoc – stačila by možná i osvěta – opět může pomoci SPMP, která má odborníky, kteří se věnují i tomuto tématu
- provozní doba klatovského stacionáře je od 7 do 15 hod., vyjma pátku (7-14 hod.), celková kapacita je 23 osob, v současné době je klientů 17 a 5 zájemců o službu do konce roku, okamžitá kapacita je 16 klientů (je to pro klienty komfortnější), klienti mají nasmlouvanou různou docházku
- s rodiči se pracovníci snaží otvírat téma budoucnosti, což je pro pečující náročné (co bude v budoucnu, až já nebudu moct)

➤ **Charita Sušice, odlehčovací služba**

- služba má 4 střediska: Železná Ruda, Kolinec, Kašperské Hory a Sušice, péče je poskytována do 20 km od Sušice
- poskytovaná služba: dopomoc s hygienou, dovážení obědů, zajištění nákupů, úklidů a další
- odlehčovací službu využívají klienti, u kterých jsou pracovníci třeba 2-3 hodiny denně, u některých klientů jsou celý den – služba je registrována na 7 dní v týdnu, od 5.30 do 21.00 hod. bez věkového omezení
- kapacita úplně naplněná není
- služba má klienty i na Horažďovicku – tam se služba vždy domlouvá s Charitou Horažďovice, zda může uspokojit požadavky zájemce v rámci pečovatelské služby, nebo je třeba zajistit odlehčovací službu Charity Sušice (často zájemce požaduje péči zajistit na větší časový úsek, více hodin, na což pečovatelská služba Charity Horažďovice nemá kapacitu)

➤ **Sociální služby města Sušice, pobytová a terénní odlehčovací služba**

- pobytová služba má k dispozici 3 odlehčovací lůžka v rámci domova pro seniory, jedná se tedy o prostředí seniorů – přijetí klientů je hodně o komunikaci: na péči o osobu s mentálním postižením se pracovníci necítí (nemají zkušenosti, neznají specifika), ale péči o osobu s tělesným postižením mohou zajistit – pro osobu s mentálním postižením je vhodnější spíš osobní asistence, kdy je to 1 asistent na 1 klienta
- terénní odlehčovací služba je určená pro klienty se zdravotním postižením od 19 let, poskytována je ve všední den od 7 do 15.30 hod., individuálně v případě potřeby také o víkendech, služba je poskytována v Sušici a v přilehlých obcích, kapacita služby je volná
- organizace poskytuje také pečovatelskou službu klientům od 19 let, a to každý den od 7 do 21.30 hod.

➤ **Sociální služby města Sušice, Denní stacionář Klíček**

- služba je určena pro mládež a dospělé osoby s mentálním a kombinovaným postižením, středně těžkého a těžkého stupně, ve věku od 16 do 64 let – jedná se o osoby, které nejsou schopné se samy o sebe postarat či nacházet možnosti zapojení do běžného života – do budoucna se počítá se snížením spodní věkové hranice
- služba je poskytována v týdnu od 7 do 17 hod., ambulantně s možností svozu pro klienty (dojezd např. do Srní, Velhartic, Horažďovic)
- aktuálně je kapacita volná
- služba nabízí bezpečný prostor pro smysluplné trávení volného času, pomoc při zvládání běžných úkonů v péči o vlastní osobu, pomoc při poskytování stravy apod., realizuje výchovné, vzdělávací, aktivizační a sociálně terapeutické činnosti, zprostředkovává kontakt se společenským prostředím, pomáhá klientům při uplatňování jejich práv a zájmů a obstarávání osobních záležitostí, v zařízení působí důvěrník, kterému se klienti mohou svěřit a který jim pomáhá s tématy jako např. sexualita.
- každý rok se uskutečňují týdenní pobyty s klienty, klienti si v zařízení mohou vyzkoušet řadu činností např. v rámci muzikoterapie, v zařízení se také chovají slepice, králíci, klienti navštěvují různé kulturní aktivity v Sušici (výstavy, divadla), realizuje se společné vaření jednoduchých pokrmů, pracovní terapie, kdy chlapci pracují v dílnách se dřevem, kovem či v keramické dílně
- cena služby je 85,- Kč na hodinu

➤ **Tichý svět**

- služby jsou poskytovány zdarma, ambulantně i terénně po celém Plzeňském kraji, ambulantně od 8 do 16 hod., ale je třeba se individuálně domluvit
- cílovou skupinou je kdokoliv, kdo má jakékoliv sluchové postižení – neslyšící, nedoslýchavý, senior se ztrátou sluchu
- organizace poskytuje 3 základní služby:
 - : sociální rehabilitace – jakýkoliv nácvik dovedností (první krůčky k samostatnosti klienta)
 - : odborné sociální poradenství – témata jsou dávky, žádosti na nadace apod.
 - : tlumočnické služby (osobně, online), kdy pracovnice tlumočí do českého znakového jazyka nebo zajišťují přepis mluvené češtiny
- v rámci sociální rehabilitace a poradenství řeší pracovnice s klientem jakékoliv oblasti jeho života, ve kterých potřebuje podporu (oblasti nemusí souviset s jeho sluchovým postižením)
- klienty často bývají neslyšící, kteří využívají český znakový jazyk, který je jejich mateřský, dále senioři, kteří využívají přepis mluvené češtiny a poradenství v oblasti dávek, žádostí, péče o sluchadla, nácviky, a další osoby s handicapem sluchu, např. po operaci (implantáty, propojení sluchadel s telefonem), či osoby s kombinovaným postižením
- český znakový jazyk se nedá nahradit mluvenou češtinou – složité české věty nebudou neslyšící často vůbec rozumět (psaní na papírky nepomůže), je to plnohodnotný jazyk, kultura neslyšících, v každém státě je jiný znakový jazyk
- organizace poskytuje i tlumočení do ukrajinského znakového jazyka, což je často klienty využíváno např. při návštěvě úřadu práce, klienti z Ukrajiny nerozumí psané ukrajinštině

- Tichá linka – jedná se o aplikaci, která umožňuje online tlumočení či přepis, aplikace je zdarma, 2 formy – pro organizace nebo pro jednotlivce (osobu s jakoukoliv poruchou sluchu), funguje to tak, že je třeba si stáhnout aplikaci a zadat si požadavek, pokud se např. potkáte s neslyšící osobou nebo se seniorem s velkou ztrátou sluchu, spojte se buď s přepisem nebo tlumočením a do 5 minut máte plnohodnotnou náhradu komunikace, nejčastěji aplikaci využívají neslyšící, když jsou na jednáních nebo i z domova, když potřebují někam zavolat – tlumočení je zdarma na 20 min. – pracovnice nedávno využila přepis při komunikaci se seniorem, který měl velkou ztrátu sluchu a nepoužíval naslouchadlo – spojili se s přepisovatelkou, která to, co pracovnice říkala, přepisovala
- další aktivity organizace: přednášky o světě neslyšících (osvěta je důležitá) či pro seniory v klubech, pořádání kurzů českého znakového jazyka – kurz má 5 základních modulů, 1 modul stojí cca 3 000,-, kurzy probíhají fyzicky v Plzni, či je možné studovat online, otevřený je i kurz pro Ukrajince, kteří se učí český znakový jazyk
- organizace má pobočky i v dalších krajích, nově se otevírá pobočka v Karlových Varech

Další sociální služby působící v daných regionech jsou uvedeny v prezentaci.

Jak může postupovat pečující osoba, nebo kdokoliv, kdo se ocitne v tíživé životní situaci, když potřebuje zajistit službu:

- v případě, že pečující osoba neví, jaká služba by byla vhodná či zda nějaká služba vůbec existuje, je možné kontaktovat jakoukoliv sociální službu, která v rámci základního sociálního poradenství pečující osobu nasměruje na vhodnou službu a předá kontakty na služby v okolí
- v případě, že potřebná služba se v regionu nenachází, je možné kontaktovat sociální odbor obce s rozšířenou působností (Klatovy, Domažlice, Sušice, Horažďovice)
- pokud se i přes pomoc pracovníků sociálního odboru nepodaří službu zajistit, je třeba kontaktovat Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Plzeňského kraje – kraj zajišťuje dostupnost poskytování sociálních služeb na svém území. Je dobré, aby se na kraji soustředily informace o tom, kde a jaké služby v kraji chybí.

Zdroje informací o sociálních službách:

- online poradna provozovaná Plzeňským krajem a dostupná na webových stránkách Plzeňského kraje (<https://socialnisluzby.plzensky-kraj.cz/>)
- Katalog poskytovatelů sociálních služeb v Plzeňském kraji – z roku 2019 – dostupný na webových stránkách Plzeňského kraje (https://socialnisluzby.plzensky-kraj.cz/Uploads/Files/5kcdegvz_ivd.pdf)
- katalogy sociálních služeb pro jednotlivé regiony (Klatovsko, Sušicko, Domažlicko, Horažďovicko) – jsou k dispozici na webových stránkách jednotlivých obcí s rozšířenou působností, katalogy jsou z roku 2022, vyjma domažlického, který je starší
- Registr poskytovatelů sociálních služeb (<https://www.mpsv.cz/registr-poskytovatelu-sluzeb>), kde je možné vyhledávat služby v celé ČR. Pro pečující osoby je registr poněkud nepřehledný.

Potřeby pečujících osob v oblasti zajištění podpory v péči

Při rozhovorech s pečujícími osobami v regionech bylo zjištěno, že pečující postrádají následující služby:

- služby, které pečujícím pomohou odlehčit od péče (odlehčovací a asistenční služby – hlídání)
- pobytové služby pro dlouhodobou péči, až dojdou síly
- služby zajišťující péči při náhlých situacích pečujícího (hospitalizace,.....)
- zajištění komplexních služeb (vývoj potřeb pečujících a pečovaných osob)
- alternativy ke stávajícím službám, aby bylo na výběr
- v regionu chybí pobytové služby
- chráněné bydlení
- volnočasové kroužky, aktivity, místní skupiny – socializace, rozvoj dovedností a schopností klientů, smysluplné trávení volného času
- služby s domácí atmosférou

Průzkum potřeb pečujících osob

- probíhal prostřednictvím dotazníku online v období 21.4.-31.5., celkem se ho zúčastnilo 33 osob; v době konání setkání byly k dispozici data od 32 respondentů
- nejvíce pečujícím, kteří se zúčastnili průzkumu, chybí odlehčovací služby a volnočasové aktivity (vždy 20 respondentů), dále denní stacionář a aktivizační služby
- o chráněné bydlení má zájem 10 respondentů, tzn. pokud by se podařilo zprovoznit 2 domácnosti po 4 klientech, s největší pravděpodobností by služby byly kapacitně naplněné
- chybějící volnočasové aktivity, které pečující osoby spolu s odlehčovacími službami nejvíce postrádaly, je třeba řešit a zajišťovat v každém ORP zvlášť, samostatně, nelze k tomu udělat společné setkání
- odlehčovací služby někde v regionech fungují, ale naráží na nedostatek pracovníků a na nedostatek pracovníků, kteří chtějí pracovat se zdravotně postiženými dětmi
- informace o realizovaném průzkumu potřeb byla šířena široce – přes sociální služby, školy, sociální pracovníky na obcích, sociální sítě, obecní zpravodaje, někde přes kontaktní pracoviště ÚP (distribuci informace o průzkumu přes všechna kontaktní pracoviště ÚP se s krajským metodikem ÚP nepodařilo dojednat)
- online dotazníku se pečující účastní dobrovolně, je to jejich vůle a rozhodnutí, zda se průzkumu zúčastní či nikoliv – při osobním setkání s pečujícími vždy bude někdo, kdo nepřijde, jehož potřeby se nezmapují
- zároveň vždy chvíli trvá, než začnou potencionální klienti nové služby využívat – než se k nim dostane informace o nové službě a než ztratí ostych službu navštívit a využít
- chybějící služby pro pečující osoby se v regionu řeší dlouhodobě a stále potřebné služby nevznikají – už nejde o to dále mapovat zájem o služby, ale je třeba udělat další krok – hledat možnosti zajištění služby

- vyhodnocení průzkumu potřeb bude zasláno vedoucím sociálních odborů ORP a dalším aktérům ve věci zajištění chráněného bydlení

Diskuze:

Potřeby pečující rodiny – chráněné bydlení:

- paní Čadová: syn s kombinovaným postižením, 21 let – v Motole paní obdržela komplexní informace týkající se inkluze, péče o syna a také o sebe
- spolupracovala s ranou péčí Diakonie ČCE, kdy pracovnice dojížděly každých 6 týdnů do rodiny, což pro rodiče představovalo náboj a osvěžení
- podařilo se přijetí v jedné MŠ, syn absolvoval ZŠ v integraci, poté škola v Hálkově ul. v Klatovech, kde se soustředí děti se zdravotním postižením bez ohledu na typ postižení
- nyní do června 2023 je syn přes týden ve škole v Sušici (pobočka ZŠ speciální a Praktické škola Diakonie ČCE Merklín), ve škole už ho to díky věku nebaví, nejraději je doma
- péče o něj je náročná, syn je hodně hlasitý, otec se na výchově nepodílí, paní má jen tatínka, 75 let s vážnými zdravotními komplikacemi a bratra, starší syn paní již bydlí sám, starší dcera studuje VŠ a mladší dceři je 15 let
- paní by si moc přála přímo v Klatovech zajistit chráněné bydlení 24/7, ideálně pod MěÚSS, zařízení by mohlo být provozováno ve vile se zahradou, do provozu by se mohla zapojit zdravotnická škola či gymnazisti se záměrem studia medicíny jako dobrovolníci, kapacita by mohla být cca 8 klientů s různým typem postižení
- s dojížděním do Radosti v Merklíně byl ze strany syna problém
- paní pracuje, má svoji práci ráda a ráda by v ní pokračovala, po práci by syna mohla v chráněném bydlení vyzvednout a jít s ním třeba na zmrzlinu, do bazénu – v regionu se nacházejí spíše ambulantní služby, pobytové jsou mimo Klatovsko
- paní Čadová by si třeba vzala za úkol komunikaci s nadacemi, ví, že je to velký krok a mnoho práce
- využití osobní asistence – pokud by si paní Čadová zajistila službu od pondělí do pátku na 6 hodin denně, vyšlo by to na 18 tis. měsíčně, v práci by si vydělala 15 tis. – je třeba to nepočítat a brát to jako duševní hygienu (odchod z domu do práce a zase návrat) – se synem by nebyl problém ohledně aktivit, ale s tím, že syn neustále mluví
- rodiče služby potřebují po ukončení školní docházky, tedy často v 18, 20 letech; pokud ale klient ukončí školu už třeba v 16 letech, denní stacionář Diakonie využívat nemůže – v tomto věku nedosáhne na žádné místní služby

Akutní naléhavá situace na straně pečujícího a zajištění potřebné péče o pečovanou osobu:

- pokud se paní Čadové něco stane, péči o syna by zřejmě řešil městský úřad a syn by se na 3 měsíce ocitl v Dobřanech (jeho sourozenci mají své životy), klienti Dobřan někdy končí v soukromých penzionech (neregistrovaných zařízeních), kde se péče poskytuje bez ohledu na typ postižení – městský úřad by nejprve hledal vhodnou službu, která by měla volnou kapacitu
- při akutních naléhavých situacích na straně pečující osoby by bylo řešením vyčlenit lůžko v rámci chráněného bydlení, kde by byla pečovaná osobně zajištěna potřebná péče

- k zajištění potřebné péče při různých příležitostech může sloužit nouzový plán péče (např. dva dny potřebnou péči zajistí třeba někdo z rodiny, pokud dva dny nebudou stačit, bude syn tam a tam)

Potřeby pečující rodiny – kvalitní asistenční služba:

- těžce zdravotně postižená dcera, ležící – nyní už je dcera zvyklá doma, navíc stoupá věk rodičů a dojíždění někam za službou, obzvláště v zimě je náročnější – rodina by potřebovala kvalitní asistenční službu, kterou by při domácí péči využila, zároveň je třeba, aby se rodina na asistentku mohla spolehnout, aby rodiče mohli odejít od dcery apod.
- rodina se v minulosti pokoušela zajistit asistenta se službou Oblastní charity Klatovy asi 3 roky, ale nepodařilo se dlouhodobou asistenci zajistit
- rodina si pak zajistila asistentku sama, problém byl, že paní pracovala ještě v jiné práci a bylo pro ni náročné mít další pracovní smlouvu na poloviční úvazek u charity
- zkušenosti jsou takové, že nejlepší je si asistenci zajistit soukromě, mimo sociální službu
- pokud se jedná o malé děti se zdravotním postižením, je situace ještě komplikovanější – asistent v rámci sociální služby se nedá sehnat, bojí se toho

Potřeby pečující rodiny – hlídání/asistence:

- syn, 15 let, zvládne sám pořešit hygienu, syn navštěvuje školu v Hálkovce v Klatovech, kam ještě 3 roky bude chodit, poté rodina bude muset vyřešit, co dál
- vedle syna mají mladší dceru (10, 11 let), která je na rodičích závislá, má ale omezený život proti spolužákům
- syn by spadl do cílové skupiny denního stacionáře Diakonie Západ v Klatovech, který je pro klienty od 18 let
- aktuálně by rodiče by potřebovali hlídání, zatím fungují prarodiče, ale ubývají jim síly – možnost využít osobní asistenci charity o víkendu, aby si rodiče s dcerou mohli od péče oddechnout, by bylo fajn
- syna rodiče často berou na výlety sebou, ale syn je nyní v pubertě, a ne vždy se mu chce, rád by někdy zůstal doma, nemluví, občas vydává zvuky, dcera je ve věku, kdy se za bráchu stydí, nejradši je, když jede jen s rodiči
- charita by se ráda s každým na službě domluvila, ráda by pomohla, trápí jí, že nemůže pomoci, ale pokud nemá personální kapacitu, tak nemá kde brát – navíc je to psychicky náročná práce, která je hodně nedocenená

Integrace dětí se zdravotním postižením ve společnosti zdravých dětí:

- někteří rodiče pro děti chtějí spíše integraci, pobyt se zdravými dětmi, než pobyt v zařízení s dalšími zdravotně postiženými (dcera s postižením je ve společnosti zdravých dětí spokojená), v nedávné době se uskutečnilo setkání dětí s postižením s dětmi ze školky, opět byly děti naprosto spokojené

Odlehčovací služba v jiném regionu:

- asistent si vyzvedl klienta po škole, zajistil mu odpolední program, přespal s ním v bytě určeném pro provoz služby a druhý den ho opět odvezl do školy – rodič měl 24 hodin oddych od péče

Proces zajištění nové služby:

- zajištění nové sociální služby je komplikovaná záležitost – je zapotřebí součinnosti kraje a obce, kteří zodpovídají za to, že sociální služby budou k dispozici dle potřeb občanů

- je třeba najít poskytovatele, který danou sociální službu bude poskytovat – poskytovatel si musí zajistit finance a personál – s personálem je to komplikované, stejně jako s financemi – je to vždy běh na dlouhou trať
- v případě prostor, které by bylo třeba zrekonstruovat, je nutné zajistit finance na rekonstrukci a tu zrealizovat – je jednodušší zajistit finance na rekonstrukce, než finance na každoroční provoz služby
- do procesu vstupuje KÚ s podmínkami pro financování sociálních služeb – pokud je služba uvedena v základní síti služeb, má nárok na každoroční dotaci, podmínky pro vstup do základní sítě určuje KÚ – služba však může vstoupit do rozvojové sítě a z ní nejdříve po roce do základní sítě
- v regionu se dlouhodobě řeší nedostatek služeb a nedaří se nové služby zajistit – je to otázka financí a také toho, že do sítě se dá zasáhnout 1x za rok, a to ještě do rozvojové sítě, kde služba může zůstat dlouho, a pak je třeba zase rok čekat, než se může požádat o změnu – složitosti vnímané poskytovateli služeb
- situace chybějícího chráněného bydlení se již konzultovala na kraji – chráněné bydlení kraj podporuje, i když základní síť pro tuto službu nebyla otevřena – informace od kraje byla napsat písemně podnět, kde bude uvedeno, o jakou službu se jedná, jakou cílovou skupinu a v jaké kapacitě a jak se k podpoře staví ORP – na základě toho se služba možná dostane do rozvojové sítě – problém však je, že se neví, kdy se služba dostane do základní sítě a bude tedy mít nárok na finanční podporu a na toto žádné město nepřistoupí, neboť provoz chráněného bydlení je velmi drahý
- je hodně důležité, aby zřízení nové služby chtěly i obce a města a krajský úřad, nejen pečující rodiče
- důležité také je tuto potřebu dostat do strategií obcí a měst, závazných dokumentů, které se nezmění, když se změní zastupitelstvo

Umístění nové služby chráněného bydlení:

- pokud má město Klatovy nějaké volné objekty k pronájmu, bývá to zveřejněno na stránkách města
- pro udržitelnost života v obcích a městech v rámci dnešní společnosti a ekonomiky by ideální dostupnost měla být do 15 min., tzn. do 15 min. práce, obchod a další a starat by se o to měly kantony/regiony – není dobré se spoléhat na Plzeňský kraj, který je rozsáhlý a je logické, že hodně služeb bude působit v Plzni a to bude stát hodně peněz, ale je třeba řešit i další regiony
- pokud by nová služba vznikla v Rabí, dojížděním z Klatov člověk ztratí třeba 3 hodiny, bylo by ideální, kdyby služba byla v Klatovech
- službu by bylo možné zajistit v bytě, což by mohlo být snadnější, nebo v domě se zahradou, kde by bylo možné vytvořit pro klienty smyslovou zahradu

Služby MěÚSS Klatovy:

- organizace provozuje v Újezdci DOZP, který je zaměřený zejm. na klienty s chronickým duševním onemocněním, méně pak na osoby s mentálním onemocněním, od 27 let věku
- v době vzniku zařízení často pečující hledali potřebnou službu až v momentě, kdy už jí nezbytně potřebovali – byli zvyklí péči zajišťovat, dokud mohli, a pak se stalo, že přišli i

s potomkem do domova důchodců – na základě toho se služby v organizaci oddělily na DOZP a domov pro seniory

- možnou cestou a řešením do budoucna je udělat DOZP jinak, s jinou cílovou skupinou (např. část jako chráněné bydlení), ale je třeba mít informace o kapacitě, abychom věděli, na jakou službu směřovat – bylo by třeba odpovědět na to, kolik pečujících potřebuje, jakou službu, jaké jsou potřeby – každá z pečujících rodin má aktuálně jiné potřeby – některá potřebuje pobytovou službu, jiná ambulantní, pak je třeba zjistit, zda by potřebná služby nešla zajistit rozvojem nějaké stávající služby

- dále organizace provozuje centrum denních služeb pro seniory a OZP, v rámci této služby může nabídnout 6 míst – služba je určena pro osoby od 27 let věku, kapacita je naplněná, ale ne každý klient zařízení využívá každý den

Podnět – spolupráce a spojení ORP při jednáních o zajištění a provozu chráněného bydlení:

- řešením by mohlo být spojit myšlenky ORP týkající se chybějícího chráněného bydlení – chybějící pobytové služby jsou problémem nejen pro Klatovsko, ale i Domažlicko či Horažďovicko, Sušicko

- pokud by ORP mohly spolupracovat a dokázaly by se na vzniku služby podílet, pak by vznik 1 či 2 bytových jednotek chráněného bydlení neměl být tak velký problém prosadit i na kraji – potřebnost služby zde je a klientela by byla spádová z více ORP

- sice v dnešní době by mělo být záměrem, aby pobytová zařízení byla co nejbližší původním domovům klientům, ale to je hudba budoucnosti – dojezd do zařízení 30 km je sice daleko, ale není to 60 km, jako např. do Plzně

- spíše než sociální odbory, by bylo zapotřebí společné jednání starostů, ale i tak už je společný postoj soc. odborů větší síla a větší hlas, který se tím bude zabývat

- zkušenost vedoucí soc. odboru je taková, že sociální odbory se již nyní zabývají společně různými věci, přesto se nedaří s nimi hnout

- je také dobré potkat se s více osobami, které pečují a řeší nedostatek služeb – na setkáních je často jen jedna či dvě maminky, které tam jsou samy za sebe

Zkušenosti z práce s pečujícími osobami v projektech a organizacích:

- terén se nyní mění: dříve si rodiče dlouho nechávali děti doma, jiné možnosti moc nebyly a pak se řešila krize, když už to dále nešlo

- dnešní mladí rodiče jsou vedeni k tomu přemýšlet o budoucnosti svých dětí službami, které využívají, jsou vedeni k tomu, aby přemýšleli o tom, co bude s jejich dětmi, až odejdou ze školy, až jim bude 18 let

- v současné době rodiče chtějí taky žít, chtějí být použitelní pro svět, nechtějí zůstat se svým dítětem navždy doma a starat se o něj, rodiče ví, jaká mají práva, vzdělávají se v tom, získávají informace

- trend, aby děti a mladí lidé odcházeli do komunitních pobytových zařízení, bude neustále silnější a vše půjde rychleji – bude to trvat třeba 10-15 let, než dospějí děti stávajících mladých rodičů, které si komunitní služby pro své děti v budoucnu přejí, ale děti, které služby potřebují, jsou tu již dneska

Osobní asistence Hewer:

- informace od sociální pracovnice organizace z května 2023 – organizace se dlouhodobě pokoušela získat na Klatovsku klienty, jedna asistentka organizace bydlí/bydlela přímo v Klatovech – to se organizaci nedařilo, nyní v regionu nepůsobí, službu poskytují v Plzni a okolí – toto svoje rozhodnutí může organizace přehodnotit
- zkušenosti služeb a rodičů: pracovnice osobní asistence charity předávala klientům, které nemohla uspokojit, kontakt na Hewer, ale zřejmě se nikdy spolupráce neuskutečnila
- také jedna z pečujících osob organizaci asi 2x kontaktovala, ale nikdy to nedopadlo
- dříve organizace měla potíže zajistit v regionu zaměstnance pro osobní asistenci, ale měla zájem zde službu rozjet – posledních setkáních v rámci KPSS v Klatovech, Sušici se již nikdo z organizace nezúčastnil
- organizace se zaměřila na Plzeň a okolí – to se dle OSVZ MÚ Klatovy děje často, že se služby centralizují do Plzně a nejbližšího okolí a v pohraničí pak služby chybí

Zkušenosti se zajištěním péče dětem a dospělým s těžkým kombinovaným postižením:

- denní stacionář Človíček v Plzni, který provozuje Diakonie Západ, se zaměřuje na tuto cílovou skupinu
- pracovnice sociální služby zvládnou epileptické záchvaty apod., ale když dojde ke zhoršení stavu a dítě má např. tracheostomii a potřebuje odsávání, tak tam už pomoc sociální služby končí, neboť se jedná o zdravotnický úkon, a přestože by se zřejmě podařilo získat do ambulantní služby zdravotní sestru, tak financování je hodně komplikované
- v Plzni působí organizace **Spolu doma** (<https://spolu-doma.cz/>), která zaměstnává sestřičky a poskytuje sociální a zdravotní terénní služby; služba umožňuje, že i klienti s těžkým postižením mohou žít doma a pečující si mohou odpočinout; služba působí v Plzni a v okolí do 40 km
- některé služby nepřijmou klienta, pokud je imobilní a užívá pleny – jde o rozsah postižení, každá sociální služba se zaměřuje na klienty s určitým rozsahem postižení, pokud se jedná o klienty s těžším postižením, je třeba nalézt či zajistit odpovídající službu

Pracovníci pro osobní asistenci a odlehčovací služby, vzdělávání pracovníků:

- ze zkušenosti vedoucí služby osobní asistenci Oblastní charity Klatovy není dnes nedostatek pracovníků již tolik o financích, o platu, ale spíš o tom, nalézt kvalitního pracovníka – kdo chce pracovat, pracuje, protože si může vybírat z volných míst, která se nabízejí
- výběrové řízení na pracovníky je vyhlášené prakticky pořád, pracovníky se nedaří sehnat – zájemci o práci se zúčastní tzv. zkušebního dne – stane se, že odejdou v polovině tohoto dne, anebo se pak už neozvou
- služba má úvazky v základní i rozvojové síti, problémem tedy je získat pracovníky a získat pracovníky, kteří chtějí službu poskytovat osobám s mentálním či kombinovaným nebo těžším postižením
- vzdělání na osobního asistenta stačí základní, organizace pak zaměstnanci zajistí vzdělání – na vzdělávací kurz ho však nemůže poslat v prvním měsíci, když neví, zda pracovník zůstane či nikoliv, jak se v práci bude projevovat apod. (mají zkušenost, že to ze začátku s pracovníkem vypadalo dobře a po pár týdnech to nedopadlo)
- stejně tak hledá stále pracovníky Charita Sušice pro své služby, vč. terénní odlehčovací služby, nedostatek pracovníků je věčný problém

- mezi klienty zatím nejsou pečující s dětmi se zdravotním postižením, nejmladší klientka je 25letá
- služba se dříve zaměřovala na seniory, zhruba 1,5 roku je zaměřena i na děti se zdravotním postižením, je možné, že se o službě v této cílové skupině zatím moc neví nebo jsou děti se zdravotním postižením ve škole a rodiče odlehčení přes den nemusí řešit
- vzdělávání pracovníků má dobře zpracované Nautis, které nabízí vzdělávací kurzy (i online) pro rodiče a odborníky, kurzy jsou finančně náročnější – jeden kurz cca 3 000,-, kurzy se prezenčně konají v Praze

Možnost rozšíření cílové skupiny Denního stacionáře Kvítek Diakonie Západ v Klatovech:

- pro rozšíření cílové skupiny o osoby s těžkým postižením by organizace potřebovala jiné prostory, plně bezbariérové, pracovníky (čím víc klienti potřebují péče, tím je třeba vyšší personální zajištění) – Diakonie se tomu nebrání
- tím, že je zařízení Diakonie v Klatovech jediné ambulantní zařízení pro cílovou skupinu, tak se děje to, že supluje i jiné služby, např. sociálně terapeutické dílny (děje se to i v jiných ORP, kde působí např. jen SAS, ale dělají úkony, které jsou v režimu denního stacionáře)
- trendem dnes je podporovat klienty k vyšší samostatnosti, díky tomu budou klienti s lehčím postižením využívat jiné služby než denní stacionář, a to služby sociální rehabilitace
- denní stacionář pro osoby s těžkým postižením působí v Plzni, jedná se o Človíčka, je možné se tam přijet podívat

DOZP Bystřice nad Úhlavou:

- nové služby by možná bylo možné zajistit v DOZP v Bystřici nad Úhlavou, kde dlouhodobě zajišťují pobytovou službu – bylo by fajn využít toho, jsou tam pracovníci, odborníci, kteří to dělají léta, mají s prací s OZP zkušenosti, jsou tam vychovatelé
- paní ředitelka se účastnila setkání ke KPSS, na posledním setkání v letošním roce nebyla
- informace o tom, zda se v souvislosti s tímto zařízením neuvažuje o transformaci pobytových sociálních služeb, není k dispozici – pracovnice KÚ neví o tom, že by zařízení plánovalo nebo se chystalo na transformaci
- případná transformace by taky byla cesta – v rámci transformace by vznikly menší domácnosti s klienty
- zkušenost pečující osoby se zařízením v Bystřici: navštívili ho v únoru 2023 – v té době byla volná 2 místa, nabídka ze strany zařízení zněla, že se to může vyzkoušet s ohledem na typ postižení syna (autistické prvky) s tím, že ale do 3 měsíců mohou syna zase poslat domů, pečující ale potřebovala jistotu – do června 2023 syn mohl být ve škole v Merklíně
- DOZP je pro osoby s mentálním postižením – pečující by tam syna nechtěla umístit, působilo to tam na ni stísněně – když by přišla za synem na návštěvu, byli by v menší místnosti, domů by nemohl jezdit každý víkend, jen 1 za 14 dní
- krajské zařízení je v klatovském okrese, který v sobě zahrnuje 3 ORP (Klatovy, Sušice, Horažďovice) pouze jedno, a to DOZP Bystřice nad Úhlavou, v jiných okresech je situace jiná, např. Rokycany, na Klatovsku domovy pro seniory, či DZR financuje město s velkým přesahem pro mimoklatovské obyvatele

Doprovody a služba Jdeme dál pro osoby s postižením:

- dotaz z prvního setkání s poskytovateli a pečujícími: byla by možná služba, která by doprovázela menší děti na kroužky? – služba uvažuje o snížení věkové hranice, ale zatím je to

v přípravě – služba nezajišťuje doprovody jako takové, ale nabízí klientovi pomoc a podporu při cestě tak, aby se to naučil sám, aby věděl, co se na cestě může stát a jak na to může reagovat apod.

Informovanost o službách:

Pokud by služby potřebovaly podpořit informovanost, je možné zprostředkovat zveřejnění článku v obecních zpravodajích v ORP Klatovy, Domažlice, Sušice, Horažďovice – v případě zájmu je možné kontaktovat Terezu Eberlovou, tel.: 775 764 420, mail: tereza.eberlova@cpkp.cz.

Shrnutí chybějících služeb v regionu:

- chybí chráněná dílna a chráněná pracovní místa
- chybí obecně služby pro těžce zdravotně postižené, např. denní stacionář, který by měl širší cílovou skupinu, než má klatovský stacionář Diakonie Západ
- chybí kvalitní asistenční služby i pro těžce zdravotně postižené
- chybí pobytové služby typu chráněné bydlení, komunitního typu (po menších skupinách klientů), ideálně co nejvíce v blízkosti bydliště klientů

Podněty pro rozvoj a zajištění služeb:

- při akutních naléhavých situacích na straně pečující osoby by bylo řešením vyčlenit lůžka v rámci chráněného bydlení, kde by byla pečované osobně zajištěna potřebná péče
- k zajištění potřebné péče při různých příležitostech může sloužit nouzový plán péče
- do budoucna možná přeměna DOZP v Újezdci, který provozuje MěÚSS Klatovy, např. pro jinou cílovou skupinu, nebo část jako chráněné bydlení
- spolupráce a spojení ORP při jednáních o zajištění a provozu chráněného bydlení
- zajistit chybějící služby v rámci DOZP Bystřice nad Úhlavou – využít toho, že jsou zde pracovníci, odborníci, kteří to dělají dlouho, mají zkušenosti, jsou zde vychovatelé
- zajistit chráněné bydlení komunitního typu v rámci transformace DOZP Bystřice nad Úhlavou
- rozšíření cílové skupiny denního stacionáře Diakonie Západ pro klienty s těžším postižením – bylo by zapotřebí bezbariérových prostor a posílit personální zajištění služby
- chráněné bydlení by mohlo vzniknout v bytech nebo v domě se zahradou, bylo by možné ji využít jako smyslovou

Další postup:

- vyhodnocení průzkum potřeb pečujících osob – vyhodnocení bude zasláno vedoucím soc. odborů ORP a zástupcům ORP
- domluva s vedoucími soc. odborů ORP na dalším postupu
- další setkávání a jednání k tématu zajištění chybějícího chráněného bydlení

Datum: 16.10.2023

Zapsala: Tereza Eberlová, Cpkp ZČ

Přílohy zápisu:

- prezentace k setkání
- prezentace ke službám: Tichý svět
- seznam služeb v regionech, vč. kontaktů